

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 pett à 2.— Din, do 100 vrt 2.50 Din, večji inzerati pett vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din. za inozemstvo 420.— Din.

Upravišтво: Knaifova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaifova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Pašičevci snujejo opozicijski blok

Volilni dogovor med radikali za nekatera okrožja. — Pašičevci računajo z razdorom med davidovičevci, ki so proti vladi vedno bolj nezaupljivi

— Beograd, 13. julija. V zvezi z akcijo pašičevskih nezadovoljencev, ki se ne strinjajo s prizadevanjem Ace Stanojevića, da bi preprečil razcep radikalne stranke, ter iščejo zaveznikov za borbo proti Velji Vukičeviću, se zopet širijo verzije o snovanju novega opozicijskega bloka. Te verzije beležijo tudi današnji beogradski listi. Pašičevci si prizadevajo, da bi se približali samostojnim demokratom in Stapanu Radiću ter računajo tudi na sodelovanje Davidovičevske skupine, zlasti še, ker pričakujejo, da bo pakt, ki ga je sklenil Vukičević z dr. Korošcem, povzročil razcep vladne koalicije in v zvezi s tem tudi razcep Davidovičevske stranke, ker se domneva, da bi ostal dr. Marinković s svojimi pristaši v vladi.

Kakor izve Vaš poročevalec iz dobro informiranega vira, v krogih SDS ni nikakega razpoloženja za tako predvolilno kolaboracijo in stranka za to ne čuti tudi nikake potrebe ter se v nobenem slučaju ne namerava vezati. Razgovori, ki so se vršili tekom zadnjih dni med posrednimi člani stranke in nekaterimi opozicijskimi radikali, so se tikali le lokalnih volilnih zadev v posrednih srezih. Vest, ki jo objavlja današnji »Slovenec« in glasom katere naj bi SDS iskala »podpore« radikalov, je brez vsake podlage in lansirana v javnost s prozornim namenom in naj bi prikrila fuzijo klerikalcev z radikali. SDS je bilo že ponovno ponudeno sodelovanje z radikalno stranko ne samo od strani pašičevcev, marveč tudi s strani vladnih radikalov, toda SDS ne čuti niti potrebe niti volje, da bi reševala radikale pred popolnim razslom.

Glede radičevcev ni jasno, ali se bodo odločili za sodelovanje s pašičevci. Tozadnji razgovori se vrše v popolni tajnosti, a doslej niso dovedli še do nikakih pozitivnih rezultatov.

Agitacijsko potovanje minisrškega predsednika

Klerikalno - radikalni prijateljski pakt na fotografiji. — Političen banket v Celju. — Ministrski predsednik v Zagrebu in Karlovcu

— Maribor, 13. julija. Včeraj ob 15. je Vukičević s svojim spremstvom zapustil Maribor in se odpeljal preko Celja in Rogaske Slatine v Zagreb. Iz Maribora ga je spremljalo 6 avtomobilov, v katerih so se vozili mariborski veliki župan dr. Schaubach, pol. nadsvetnik Kerševan in zastopniki mariborskih radikalov. Pred odhodom iz Maribora so se še fotografirali. Na desni od Vukičevića sedi mariborski župan in voditelj SLS dr. Leskovar, na levi strani pa mariborski radikalni voditelj dr. Ravnik. Mariborski radikali so si to sliko, ki nazorno prikazuje najnovejšo radikalno klerikalno zvezo, posebej naročili.

V Celju se je ustavil G. Vukičević s svojim spremstvom pred hotelom Evropa, kjer ga je pozdravil dr. Gorican v imenu celjskih radikalov. Za njim je izrekel dobrodošlico klerikalni posl. dr. Hodžar. Nato je sledil v hotelu Evropa banket, katerega se je udeležilo tudi večje število duhovnikov. Ob 5. popoldne se je odpeljal Vukičević v Rogaske Slatine, kjer se je poslovil od svojih mariborskih spremljevalcev in nadaljeval potovanje v Zagreb.

— Zagreb, 13. julija. Snoči ob 20.45 je došel Vukičević v spremstvu svojega sina z avtomobilom v Zagreb v hotel Esplanade, kjer je prenočeval. V hotelu so ga pričakovali veliki župan dr. Štampar, policijski ravnatelj in predsednik radikalne organizacije v Zagrebu baron Turković, bivši minister dr. Peleš in razni drugi uglednejši radikalni pristaši. Po kratkem odmoru je imel daljšo konferenco z zagrebškimi radikali. Danes dopoldne se je v spremstvu velikega župana in zastopnikov občine ogledal mesto, ob pol 13. pa se je odpeljal v Karlovac, kjer bo imel popoldne konferenco s tamšnjim radikalno organizacijo. Ob 17. se vrne v Zagreb, kjer se bo vršil sestanek zagrebških radikalov, na katerem bo imel Vukičević daljši govor. Zvečer odpotuje Vukičević zopet v Beograd.

Omejitev gozdnih požarov v Bosni

Dva največja požara sta lokalizirana. — Zato pa je zbruhnil včeraj ogenj v novem kompleksu. — Memorandum zavarovalnih družb

— Sarajevo, 13. julija. Tekom včerajšnjega dne se je po nadloveskem naporu končno posrečilo lokalizirati dva največja požara, ki sta razsajala že teden dni in uničila ogromne komplekse najlepših gozdov. Požar v Han Kranju je popolnoma pogasjen. O delavski naselbini in parnih žagah ni ostalo niti sledu. Nastalo je veliko porušitev, okolica pa je daleč naokrog posuta s pepelom in ogorki. Tudi požar v Šumi Kobiliž - Dola je pogasjen. Pojavljajo se sicer še vedno novi požari, ki pa so večinoma manjšega obsega. Pač pa je nastal včeraj zopet nov velikanski požar v bližini Kotor - Varoša, kjer so se vneli državni gozdovi, ki jih eksploatira družba »Bosna«. Požar je zajel 150 ha gozdov in uničil veliko lesno skladišče, v katerem je bilo nad 1000 vagonov že obdelanega lesa. Pripravljenega za transport. Na pomoč je bilo takoj pozvano vojaštvo, ki skuša skupno s

500 deavci omenjene družbe lokalizirati in pogasiti velikanski požar. Gasilna akcija se udeležuje tudi nad 1000 domačinov, ki so prihiteli z vseh strani, da rešijo svojo lastno imetje pred razdevljanjem elementom. Kljub uvedenim preiskavam doslej ni bilo mogoče dognati pravega vzroka teh katastrofalnih požarov. Splošno se domneva, da je povzročila požare neprevidnost turistov ali drugih ljudi, ki so v gozdu kurili in pri odhodu niso pogasili ognja. Zavarovalne družbe, ki trpe vsled teh požarov velikansko škodo, so izdelale poseben memorandum, ki so ga predložile vladi in v katerem stavijo konkretne predloge, na kak način naj bi se preprečili v bodoče taki gozdni požari. Predvsem naj bi se strogo zabranilo prižigati v gozdovih na nevarnih krajih ognji. Kdor si hoče v gozdu kuhati hrano, mora izkopati jamo, ki jo mora pri odhodu zopet zasuti.

Zagonetna smrt neznane deklice v Tivoliju

Danes zjutraj so našli ob železnici poleg sokolskega telovadišča v Tivoliju mrtvo truplo neznane deklice. — Identitete ne morejo dognati. — Samomor, nesreča ali zločin?

Strojevodja tranzitnega tovornega vlaka, ki je danes okoli 5.45 zjutraj vozil z glavnega kolodvora skozi Tivoli proti Trstu, je dal pri trafiki ob prelazu v glavni tivoljski dvored železniškemu čuvaju in zgodnjim obiskovalcem Tivolija z živahnimi gestami znamenja, da se je tam v smeri proti sokolskemu letnemu telovadišču ob železniškem tiru moralo nekaj zlega pripetiti. Navzoči policijski stražnik je po progi odhitel proti označenemu mestu. Ob tiru na strani telovadišča kakih 100 korakov od prelaza iz Puharjeve ulice v Tivoli je stražnik našel kakor v klopič zvit žensko telo. Ko je telo potipal, ni občutil na njem nikakega znaka življenja. Za pazil ni nikakih težjih poškodb po telesu, vsi udi so bili nepoškodovani, pač pa je pozneje na glavi, ki je bila zakrita v zemljo, opazil močno rano. Glava je bila vsa v strnjini krvi.

Stražnik je obvestil policijsko direkcijo, ki je pozvala mestnega fizika dr. Mavricija Rusa, da mesto na dopustu se nahajajočega policijskega zdravniškega preišče najdeno truplo. Dr. Rus je ugotovil, da ima neznana ženska zdrobljeno gornjo lobanjo in da je že mrtva. Po konstataciji smrti je

odredil, da so truplo neznanke prepekljali v mrtvašnico pri Sv. Krištofu.

Doslej niso mogli še ugotoviti identitete mlade ženske, ki je našla na zagoneten način smrt ob železniškem tiru. Neznaka je stara približno 20 let, oblečena je v kratko, sivordeče rižasto krilo s kratkimi rokavi, nosi črne svilene nogavice in črne čevlje na zadrgo, bila gologlava z dolgimi lasmi. Poleg njenega trupla je stražnik našel robec brez vsakega monograma. Tudi perilo nima nikakih monogramov.

Kako je mladenka, ki je lepih in simpatičnih potez, našla smrt ob železniškem tiru, še ni pojasnjeno. Ni izključeno, da je skočila s kakega nočnega vlaka in se pri tem ubila. Nejasno je, ali gre za samomor ali za nesrečo. Tudi zločin ni izključen, čeprav ni verjeten.

Vest o smrti mladenke je vzbudila povsod v Ljubljani zanimanje. Policija je takoj uvedla intenzivne poizvedbe, da ugotovi identiteto neznane mladenke.

Roditelji ali sorodniki, ki bi pogrešali kako deklico, naj to takoj javijo policijskemu nadzorniku g. Močniku na policijsko direkcijo.

Ljublianski realki grozi deložacija

»Slovenec« priznava, da hoče oblastni odbor porabiti realčno poslopje za sebe. — Grozeče povečanje stanovanjske krize. — Možnost premestitve univerze

»Slovenec« priznava, da imajo klerikalci načrt deložirati državno realko, ki se nahaja v Vegovi ulici v poslopju, lastniki Kranjske hranilnice. Priznava našo ugotovitev, da je Kranjska hranilnica odpovedala realki prostore in da sedaj išče državna uprava za ta zavod druge prostore, da kupuje staro hišo in da ne zida nove, kar bi bilo za omiljenje stanovanjske krize neobhodno potrebno. Pri tem pa potvarja naše poročilo, ko trdi, da smo zahtevali, naj Kranjska hranilnica ponudi svoje poslopje v Vegovi ulici državni upravi v nakup. Resnica je, da smo zahtevali le, naj ji ponudi to poslopje v zakup in da nismo zahtevali, naj ga Kranjska hranilnica proda.

»Slovenec« piše, da korist oblastne samouprave zahteva, da oblastni odbor porabi to priliko in si poslopje realke rezervira za svoje namene. Obenem zahteva od državne uprave, naj namestitev realke uredi tako, da s tem ne bo povečala pomanjkanje stanovanj v Ljubljani. Kako si »Slovenec« pa to predstavlja? Jasno je, da država ne more zgraditi preko noči novega poslopja za državno realko v Ljubljani, četudi bi imela v državnem proračunu v to svrhu zasigurno kredit, za kar pa klerikalci v času svojega sodelovanja v vladi v nobenem oziru niso poskrbeli. Gotovo je, da more z ozirom na odpoved zakupa realnega poslopja v Vegovi ulici država zaenkrat samo najeti kako drugo staro poslopje, iz katerega bo treba deložirati dosedanje stranke.

Mislimo, da bi se zaenkrat oblastni odbor še lahko zadovoljil s svojimi uradnimi prostori v »Kmetijski družbi«, ker se njegovi posli še niso tako razširili, da bi potreboval zanje celo palačo, saj nima niti še celotnega uradniškega aparata. Nikakor ne gre, da bi z ozirom na stanovanjsko krizo, ki se bo z ukinitvijo stanovanjskega zakona jeseni še povečala, oblastni odbor v škodo ljubljanskega prebivalstva še povečeval to krizo.

»Slovenec« trdi, da je klerikalna stranka že ponovno ožigosala dejstvo, da ravno državna uprava ničesar ne stori za omiljenje stanovanjske bede in da povečuje pomanjkanje stanovanj s tem, da v stara poslopja vmeša državne urade. Dejstvo je, da SLS sama v času, ko je sodelovala v vladi, ni ničesar storila v tem smislu in da ni zasigurala v državnem proračunu nobenih kreditov za zgradbo novih poslopij državnih uradov. Niti ko so sedeli v vladi, niti sedaj, ko jih veže z vlado »prijateljski pakt« klerikalci niso izposlovali, da bi se končno začelo graditi poslopje Poštne hranilnice. Zato je izgovor »Slovenec« tem manj na mestu, zlasti še zaradi tega, ker hoče sedaj tudi oblastni odbor korakati po stopnjah državne uprave.

Kar se tiče preselitve ljubljanske univerze v doseženo realčno poslopje, pravi »Slovenec«, da je nihče ne bo preganjal, dokler se zanj ne najdejo drugi primerni prostori. Naglašja, da pride realčno poslopje zanj v poštev le tedaj, če bi se prostori

realke izkazali za univerzo primerni, vsaj toliko kakor dosedanja v dvorcu. Pravi pa, da se o tej stvari še ni sklepalo in ukrepalo. Zadevna tudi ni trdil nismo. Mi smo poročali samo o načrtu, ki se goji v klerikalnih krogih in smo opozorili tudi na vse eventualne kvarne posledice. Kakor se vidi, »Slovenec« priznava, da obstaja tak načrt in s tem le potrjuje naše ugotovitve.

Z ozirom na vse to je treba povdariti skrb, ki jo kažejo klerikalni voditelji napram interesom ljubljanskega prebivalstva. Pri razpravi proračuna ljubljanske občinske skupščine so klerikalci odklonili predlog, naj se vstavi v ta proračun primerna vsota za podpis obligacijskega posojila ljubljanske mestne občine, sedaj pa hočejo z deložacijo ljubljanske realke še povečati obstoječo stanovanjsko bedo. Klerikalci se prav nič ne ozirajo na to, da bo pri novih oblastnih davstvinah, ki jih uvajajo, v prvi vrsti prizadeto ljubljansko prebivalstvo. »Slovenec« zavijanja tega ne bodo utajila.

Potres v Palestini

— Kalro, 13. julija. Potres, ki je bil zabeležen predvčeršnjim v Palestini, je glasom najnovejših poročil zavzel mnogo večje dimenzije, kakor pa se je prvotno domnevalo. Po dosedanjih poročilih je bilo ubitih 108 oseb, več sto ljudi pa težko ranjenih. Med arabskimi beduini je povzročil potres veliko paniko. Več arabskih vasi je popolnoma porušeni. Najhujše je prizadeto mesto Siheem, kjer je porušeni 15 hiš in ubitih 20 oseb, nad 100 pa ranjenih.

— Berlin, 13. julija. Po poročilih iz Londona je bilo ob priliki potresa v Palestini 108 mrtvih in 345 ranjenih. V Transjordaniji je baje okoli 1000 sloveskih žrtev.

Pangalos pobegnil?

— Atene, 13. julija. Danes so se razširile po mestu vesti, da je bivši grški diktator, general Pangalos, ki je bil interniran na otoku Kreta, v minuli noči pobegnil s pomočjo svojih prijateljev. Podrobnosti bega še niso znane. Ve se le toliko, da se je zadnje dni pojavila v vodah ob Kreti mala motorna jahta, ki je ves čas krožila okoli otoka. Domneva se, da je Pangalos pobegnil na tej ladji. Grška vlada je odredila, da jo zasledujejo torpedovke. Ladja je danes brez sledu izginila.

ŽELEZNIŠKA KATASTROFA V AMERIKI

— Toledo (Ohio), 13. julija. Včeraj popoldne se je pripetila na tukajšnjem glavnem kolodvoru težka železniška nesreča. Osební vlak je zavožil v tovorni vlak. Udarac je bil tako silen, da sta se obe lokomotive zariji druga v drugo. Vsi vozovi osebnega vlaka so se prevrnili. 40 oseb je bilo ubitih, nad 100 pa težko ranjenih.

Avdijence na Bledu

— Bled, 13. julija. Za danes je prijavljen prihod Stepana Radića, ki je zaprosil za avdijenco pri kralju. Kakor se zatrjuje, se bo Radić pri tej priliki pritožil pri kralju radi terorja, ki ga izvaja vlada proti njegovim ljudem v Južni Srbiji. Jutri dopisuje znanim ministrom dr. Marinković, ki bo poročal kralju o svojih resornih zadevah. Zunanji minister dospe jutri zjutraj ob 8. z vlakom v Ljubljano, od koder se odpelje z avtomobilom na Bled.

PODPISAN ODLOK O OBČINSKIH VOLITVAH V LJUBLJANI

— Beograd, 13. julija. Ministrski predsednik Vukičević je včeraj v Zagrebu podpisal odlok, s katerim se razpisujejo občinske volitve v Ljubljani za dne 2. oktobra. V Karlovcu so razpisane volitve za dne 21. avgusta.

PRVA KANDIDATNA LISTA V ZAGREBU

— Zagreb, 13. julija. Danes je bila kot prva vložena radičevska kandidatna lista za skupščinske volitve za mesto Zagreb. Nosilec liste je podpredsednik stranke dr. Vladimir Maček.

JUGOSLAVIJA IN TURČIJA

— Berlin, 13. julija. Turška vlada demantira poročilo iz Carigrada, po katerem naj bi turška vlada z Jugoslavijo sklenila vojaški sporazum.

CLEMENCEAU BOLJSI

— Pariz, 13. julija. Današnji listi poročajo, da gre Clemenceauu na bolje in bo po okrevanju odšel na letovišče v Vandea.

100 DNI NEPRESTANO SPI

— Berlin, 13. julija. V tukašnji bolnici leži 21letno dekle, ki že sto dni neprestano spi. Dekle se je pred dvema mesecema zastrupilo. Kolčina zaužitega strupa pa ni bila dovoljna, da bi končala mlado življenje. V zdravniških krogih vlada za ta nenavaden slučaj veliko zanimanje. Vsi poskusi, da bi spravili deklico k zavesti, so ostali doslej brez uspeha.

Iz ljubljanske kronike

Pred glavno pošto se čisto postavljajo uboge deklice, po večini z Jelenice, hčerke delavcev in železničarjev, ki ponujajo sveže domače in planinske cvetje, da si na način prisluškuje nekaj kruha. Pred par dnevi se je približal 13letni deklici neznan, kakih 25 let star mladenič ter jo ljubezno nagovoril:

— Čemu boš tukaj zastoni stala? Pojdi z menoj v gozd, tam bo dobra gospa vse rože kupila.

Neizkušeno dekletce je ubalo in sledilo mlademu elegantu. V Stritarjevi ulici je neznanec kupil po izjavi deklice v neki prodajalni nekaj šunke in slaščic. Nato jo je povedel na tramvaj, s katerim sta se odpeljala do dolenske mitnice. Tam jo je zvalil v gozd na Golovec. Tu sta zaužila nakupljene dobrine, nato pa je pohotnež deklico oskrnil. Deklica se je začela jokati, nakaar ji je možki ponudil »kovača« ter jo je po dolgih gozdnih ovinkih odpeljal na Dolenjsko cesto pri Rudniku, od koder ji je pokazal pot proti Ljubljani. Dekle je vso pot jokalo. Pri Karlovškem mostu jo je ustavil stražnik, kateremu je deklica povedala svojo nesrečo...

Deklica je natanko opisala pohotneža, kateremu je policija že na sledu.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: V oklepaju zaključki: Berlin 13.495—13.525 (13.51), Budimpešta 9.935 blago, Curih 10.935—10.965 (10.95), Dunaj 7.9975—8.02575 (8.0125), London 275.90—276.7 (276.3), Newyork 56.7—56.9 (56.8), Pariz 222.5 denar, Praga 168.2—169.— (168.6), Milan 307.25—309.25 (308.25).

Efektii. Investicijsko posojilo 84.25, Vojna škoda 342—343.50, Celjska posojilnica 197—199, Ljubljanskega kreditna 150—150, Merkantilna Kočevje 98, Praštediona 850, Kreditni zavod 160, Vevče 128, Stavbna družba 155, Šešir 104.

Lesni trg: Tendence neizpremenjena. Zaključeno 2 vagona bardonalov po 330.

Deželni pridelki: Tendence čvrsta.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: London 275.90—276.70, Newyork 56.70—56.90, Milan 307.67—309.67, Curih 1093.5—1096.5, Dunaj 799.5—802.5, Praga 168.2—169.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Beograd 9.135, Pariz 20.3425, London 25.225, Newyork 519.625, Milan 28.25, Praga 15.365, Dunaj 73.12.

Trst: Beograd 32.35, London 89.37, Curih 364.23.

Prazne klerikalne nade

Prijateljska pogodba med SLS in Vukičevićevimi radikali ne bo prinesla željenih uspehov. — Kratkovidnost klerikalne politike

Politika klerikalne stranke in dr. Korošec se odlikuje od početka obstoja Jugoslavije po svoji kratkovidnosti. To je tudi eden glavnih vzrokov njenih neuspehov.

Dr. Korošec je svoječasnno postavil vse svoje karte na Stojana Radića, pa je izročil izgubljen. Po sprejetju vidovdanske ustave se je zvezal z Radićem v federalističnem bloku in klerikalci so hoteli biti tedaj boljši republikanci kakor Radić sam. Zanašali so se popolnoma na Radića, ta pa jih je popolnoma pustil na cedilu, ko ga je pričela srbeti lastna koža. Potem so se naslonili na Davidovića in njegove demokrate, ker pa so na skrivaj pakirali na vse strani proti njim, so izgubili zaslanbo tudi pri tej stranki. Nato so postavili vse svoje karte na Uzunovića in zopet so se vračali. Sedaj so postavili vse svoje upe edino le na Vukičevića in ni nobenega dvoma, da bo uspeh isti, kakor je bil doslej.

Vukičević namreč ne predstavlja nikogar razen svoje vlade, ki je bila sestavljena proti volji večine v radikalni stranki in proti volji razpršene Narodne skupščine. Sporazum med dr. Korošcem in Veljo Vukičevićem dejansko ne predstavlja sporazuma med klerikalci in radikali, ker je bil sklenjen brez vednosti strankinih forum na obeh straneh. Za ta sporazum ni bil pooblaščen niti Veljo Vukičević od radikalne stranke, niti dr. Korošec od klerikalne. Zasnovan je na popolnoma nedemokratski podlagi, na dogovoru o vladni podpori pri volitvah. Z ozirom na to svojo nemoralno podlago je seveda zelo dvomljivo, če ga bodo odobrili volilci in če se bo Radikalna stranka in dr. Korošec res tako obnesel, kakor si ga zamišljata.

Radikalna stranka je v popolnem razkroju, nasprotstva v njenih vrstah so hujša kakor med drugimi strankami, zato je tembolj sigurno, da Veljo Vukičević iz njenih razvalin ne bo mogel rešiti za se toliko mandatov, kolikor jih je imela radikalna stranka doslej in kolikor bi jih Vukičević potreboval za sestavo bodoče parlamentarne vlade. Vladni pritisk bo imel mogoče uspeh v Južni Srbiji, pa tudi to je dvomljivo.

V Sloveniji kljub vsemu ne bo imel uspeha. Slovenski naprednjaki so imeli že

ponovno priliko dokazati svojo odpornost silo v časih klerikalnih režimov v bivši Avstriji, kjer so klerikalci uživali vse dobrote naklonjenosti dunajske vlade, in vzdržali so vsak naval. Pomoč radikalnih volilcev v Sloveniji pa more biti za klerikalce tako malenkostna, da resno ne pride v poštev. Nasprotno more dokazati le priznanje slabosti SLS od klerikalne strani same, ki se zaveda, da je s svojo vladno politiko izzvala zlasti med delovnimi sloji največji odpor. Slovenci niso nepismeni, da bi ne znali prepoznati posledic sodelovanja klerikalcev v vladi, njihovega glasovanja za državni proračun in finančni zakon s svojimi nesocialnimi določbami, in izgube, ki jo je doživela klerikalna stranka zaradi te svoje politike zlasti med delavstvom, tudi med krščanskimi socialci, ne bo mogla nadomestiti s par sto radikalnim glasovi.

Račun, ki sta ga napravila dr. Korošec in Veljo Vukičević, bi mogoče imel uspeh, če bi bili tako radikalna, kakor klerikalna stranka konsolidirani, če bi ne divjali v njihovih vrstah osebnih in načelnih bojih.

Kdo jamči Veljo Vukičeviću, da bo dobil med radikali za se toliko mandatov, kolikor jih rabi za sestavo parlamentarne vlade? Radikalna stranka mu v svoji razcepjenosti ne nudi tega jamstva. Davidovičevi demokrate pa ga tudi ne bodo reševali, če bo dobil manj mandatov za sebe kakor oni sami. In reševal ga tudi nihče drugi ne bo. Razen tega se mora upoštevati tudi to, da sta padla pred njim že dva povsem druga moža, pretekani Pašić in previdni Uzunović, ki sta imela za seboj še kompaktno moč radikalne stranke, vsled česar je neverjetno upanje v obstoj njegove vlade z zmanjšanim številom poslanskih mandatov. Mi smo parlamentarna država, kar bo moral po volitvah upoštevati tudi Veljo Vukičević.

Vse kaže, da je dr. Korošec tudi tokrat stavil zamaš vse svoje karte na eno samo osebo, da bodo klerikalci doživeli ponovno razočaranje. Pregovor pravi: Kogar hoče bog kaznovati, ga udari s slepoto. Kakor se vidi, klerikalci že doživljajo božjo kazen za svojo politiko varanja slovenskega ljudstva.

Novi učni načrt za naše srednje šole

Ministrstvo za prosveto je izdalo na podlagi člena 135. fin. zakona nov učni načrt za vse srednje šole, ki stopi v veljavo že s prihodnjim šolskim letom. Po tem načrtu v bodoče realke ne bodo imele več sedem, ampak osem razredov. Verouk se bo poučeval na vseh šolah do štetega 6. razreda po dve uri, v 7. in 8. razredu pa po eno uro na teden.

Na realki se bo poučeval narodni jezik v prvih razredih po 5 ur na teden, v 3. razredu po 4 ure, v 4., 5., 6. in 7. po tri ure in v 8. po štiri ure na teden. Slovenščina se bo poučevala v 1. razredu po 5 ur, v 2. in 3. po 4 ure, v nadaljnjih pa po tri ure na teden. Srbohrvaščina se bo poučevala v prvih štirih razredih po dve uri na teden, v nadaljnjih po eno uro na teden. Na realnih gimnazijah se bo poučeval narodni jezik v 1. razredu po 5 ur na teden z eno uro narodne zgodovine, v 2. razredu 5 ur na teden, v nadaljnjih pa po 4 ure. Na klasičnih gimnazijah se bo poučevala srbohrvaščina v 1. razredu po 5 ur na teden, od 2. do 5. po 4 ure, nadalje pa po 3 ure na teden. Za francoščino je določeno na realki in realnih gimnazijah v prvih dveh razredih po 4 ure na teden, v nadaljnjih po 3 ure na teden. Za drug živi jezik je določeno na realkah od 3. razreda dalje po tri ure na teden, na realnih gimnazijah v 3. razredu po 5 ur, v nadaljnjih pa po 3 ure na teden. Za francoščino ali nemščino je določeno na klasičnih gimnazijah v prvem razredu po 5 ur, v 2. in 3. po 4, v nadaljnjih po 3 ure na teden.

Latinsčina se bo poučevala na realnih gimnazijah od 5. razreda dalje, na klasičnih gimnazijah pa od 2. razreda dalje. Grščina se bo na klasičnih gimnazijah poučevala od 5. razreda dalje ter je določeno zanj po 6 ur na teden.

Zgodovina se bo poučevala na realkah in realnih gimnazijah v 2. razredu po dve uri na teden, v nadaljnjih pa po 3 ure na teden. Na klasičnih gimnazijah je za zgodovino določeni v 2. razredu po 2 uri na teden, v 3. in 4. po 4 ure, v nadaljnjih po 3 ure na teden. Zemljepis se bo poučeval na realkah in klasičnih gimnazijah v 1. razredu po 3 ure, od 2. do 6. razreda po 2 uri ter v 8. razredu po eno uro na teden. Na realnih gimnazijah se bo poučeval zemljepis v 1. razredu po 3 ure, v 2. in 3. po 2 uri, v 4. po 3 ure, v 5. in 6. po 2 uri, v 8. pa po 1 uro na teden. V 7. razredu ni za zemljepis določena nobena učna ura.

Za prirodopis je določenih na realkah in realnih gimnazijah v prvih dveh razredih po 3 ure, v 5. po 2 uri, v 6. in 7. po 3 ure na teden. Na klasičnih gimnazijah se bo prirodopis poučeval v 1. razredu po 3 ure, v 2. in 5. razredu po 2 uri, v 6. razredu po 3 ure in v 7. razredu po 2 uri na teden. Za fiziko je določenih na realki v 4., 5. in 6. razredu po 3 ure na teden, na realnih gimnazijah v 4. razredu po 3 ure, v 7. in 8. po 2 uri na teden, na klasičnih gimnazijah v 4. razredu po 2 uri na teden. Za fiziko je določenih na realkah v 3. razredu po 3 ure, v 4. po 2 uri, v 7. po 4 ure in v 8. po 5 ur na teden, na realnih in klasičnih gimnazijah v 3. in 4. po 2 uri, v 7. in 8. po 3 ure na teden.

Matematika se bo poučevala na realkah od 1. do 7. razreda po 4 ure na teden, v 8. razredu po 5 ur, na realnih gimnazijah od 1. do 4. razreda po 4 ure, v 5. in 6. po 3 ure, v 7. po 2 uri in v 8. po 4 ure na teden. Na klasičnih gimnazijah v prvih 4. razredih po 3 ure na teden, v nadaljnjih po 2 uri na teden. Geometrično risanje se bo poučevalo na realkah v 2. in 3. razredu po 1 uro na teden, v 4. po 2 uri na teden. Za

opisno geometrijo je določenih na realkah v 5., 6. in 7. razredu po 3 ure, v 8. pa po 2 uri na teden, na realnih gimnazijah v 7. in 8. razredu po 2 uri na teden.

Filozofska propedeutika se bo poučevala na vseh srednjih šolah v zadnjih dveh razredih po 2 uri na teden.

Higijena se bo poučevala na realkah in klasičnih gimnazijah pa v četrtem razredu po 1 uro na teden, na realnih gimnazijah pa v 3. in 4. razredu po eno uro na teden.

Za risanje je določenih na realkah v prvih dveh razredih po 3 ure, v nadaljnjih

po 2 uri, na realnih gimnazijah pa od 1. do 6. razreda po 2 uri na teden.

Pisanje se bo poučevalo na realkah v 1. razredu po eno uro na teden, na realnih gimnazijah pa v 1. in 2. razredu po 2 uri na teden.

Za umetnost je določena v 8. razredu klasičnih gimnazij ena ura na teden. Za petje sta določeni na vseh srednjih šolah v 1. in 2. razredu po dve uri na teden. Telesna vadba se poučuje na vseh srednjih šolah od 1. do 6. razreda po dve uri na teden.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Štefica Vidačič v Berlinu. — Aretacija drznega zagrebskega vlomilca. — Psa rešila pastirja pred podivjanim bikom.

Štefica Vidačič, ki je po zaslugi reklame zagrebskih in beogradskega novinarjev postala »Miss Evropa«, je prejela te dni iz Berlina nujen poziv, naj v najkrajšem času odpotuje ter nastopi svoj angažma. Kakor poročajo iz Zagreba, je Štefica Vidačič že včeraj popoldne odpotovala iz Zagreba preko Ljubljane in Monakova v Berlin. Štefica Vidačič, ki je bila pri lanskem tekmovalju najlepši žen iz desetih srednjeevropskih držav izbrana kot prva, je angažirana pri filmski družbi Fana-met za plačo 100 dolarjev na teden.

V torek je policija v Osijeku aretirala delavca Frana Eilingsfelda, rodom iz Djakova, ki je prišel iz Beograda, da bi zastavil v zastavljalnici v Osijeku zlato uro in briljantno iglo. Policija je doglala, da izvirata ob predmeta od vroma v stanovanju zagrebskega trgovca Emila Hirscha, ki mu je bilo 29. junija ukradenega denarja in dragocenoviti v vrednosti 60.000 Din. Hirsch je takrat razpisal za prijete krivca in povrnitev vrednosti nagrado 10.000 Din, za samo izsleditev krivca pa znesek 5000 Din, ki ga bo dobil sedaj osješki detektiv Cabrič. Istega dne je bil izvršen še drug vlom v Zagrebu,

pri katerem je bilo odnešenih vrednosti v znesku 4950 Din. Eilingsfeld je sumljiv, da je sodeloval tudi pri tem vromu. Zagovarja se, da je uro našel na tiru beogradske cestne železnice, briljantno uro pa ga je kupil od nekega neznanca. Aretiranca so izročili zagrebski policiji.

Na nekem pašniku pri Osijeku se je odigrala v torek krvava drama, v kateri je izbral glavno vlogo občinski bik. Ne daleč od Drave je pasel 51 letni mestni pastir Ignacij Šipoič živino. Ko je hotel pognati čredo dalje v pašnik od brega proč, se mu je uprl mlad plemenski bik, ki je last osiješke mestne občine, ter navall nanj. Podrl je pastirja na tla in ga nato z rogovi vrgel 4 metre daleč od sebe, na kar je zopet naskočil ter ga začel obdelovati z rogovi. Siromak bi gotovo ostel na mestu mrtev, ako bi mu ne priskočila na pomoč oba njegova psa, ki sta planina na podivjanega bika. Zvesti živali sta se tako zagrizli v bika, da je divje rjoveč opustil svojo žrtev ter iskal rešitev v begu. Pastirja Šipoiča so nezvestnega in vsega krvavega prepeljali v bolnišnico, dvomijo pa, da bi okreval.

Sodna obdukcija živega človeka

Nenavaden slučaj sodne pomote beležijo sarajevski listi. V selu Sabanci sta se na tržni dan sprla dva seljaka. Beseda je dala besedo in tudi na potu domov sta se prepirala. Napravila sta skupaj neko kupčijo, nista pa se mogli dogovoriti glede razdelitve dobička.

Doma sta nadaljevala prijateljski prepri pri kupci raki. Kmalu pa jima je zganje tako stopilo v glavo, da se je iz prepira razvil pretep, v katerem je Mile Stojanović potegnil samokres in odal na svojega sosedo Dojčino dva strela. Zadet v prsa se je Dojčina zgrudil na tla. Ko je Stojanović uvidel, kaj je storil, je ves obupan zapustil hišo in izginil v bližnjem gozdu. Vso noč je taval po gozdu. Zjutraj pa se je odločil, da bo napravil pokoro za svoje nepremišljeno dejanje in je odšel v bližnjo vas na orožniško postajo, kjer je opisal dogodek in prijavil, da je ubil Dojčino.

Orožniki so napravili o zadevi takoj zapisnik in jo prijavili srezkemu glavarju, ki je spis odstopil državnemu pravdniku. Državni pravdnik je spise mehanično pregledal in izdal povelje za aretacijo Stojanovića, obenem pa odredil preiskovalnemu sodniku, naj se udeleži obdukcije trupla ubitega, ki se bo vršila naslednjega dne v sarajevski bolnici. Preiskovalni sodnik je ob določen uri res odšel v bolnico, kjer je bil tudi že sodni zdravnik. Nekaj časa sta čakala, kdaj pridejo ostali člani komisije, da se lahko prične neprijetni posel. Ko je dolgo ni bilo nikogar, sta se obrnila na primarija bolnice in zahtevala pojasnila. Ta jima je pojasnil, da bosta morala na obdukcijo še precej časa čakati. Dojčina namreč ni mrtev, marveč samo težko, a ne smrtnonevarno ranjen. Če ne bodo nastopile komplikacije, bo v treh tednih že zapustil bolnico. Malo ozlovoljena sta preiskovalni sodnik in sodni zdravnik zapustila bolnico, skuhanjo kašo pa bo moral snesti orožnik, ki slučajni je preiskal, marveč kar na podlagi Stojanovićeve izjave prijavil uboj.

Izpred sodišča

JEZIKE STA SI ZAVEZAVALA.

Delavec Andrej iz Ljubljane in njegov tovariš Matja sta se pred 14 dnevi srečala. Pa je dejal Andrej: Ti, Matja, če ne boš ti zavezal svojih babi predolga jezika, ji ga bom pa jaz, tak gobec ima, da ji ga bom pošteno zavezal s pestjo!

Kaj, ti boš moji ženi jezik zavezaval, ti cigan ti, sam iščeš gobec, da se za teboj vleče, svojega zaveži, pa mir besedi, se je, zadrž Matja.

To je bilo Jerneju dovolj. Potegnil je iz žepa nož in parkar ž njim udaril po obrazu Matjo in sicer kar z zaprtim nožem in ga lahko poškodoval.

Andrej je šel k zdravniku in mu pokazal, kako ga je Matja mahnal, dobil je spričevalo in zdaj bo Matjiček dva dni sedel ob rčetu.

PRITLIKAVEC MARTIN.

Za Ljubljano prebiva v svoji leseni kočici pritlikavec Martinček, ki je že 17 let star, a še vedno malhen kot otrok, pa tudi njegova pamet ni večja. Fant je škrofulozen in precej omejen, zato menda misli, da mu je vse dovoljeno. Pred tednom je videl sosedo Modrasa, kako pridno beli svojo hišo. Ko je bil sosed gotov, je pa šel Martine na delo in mu vso hišo obrizgal s čestnim blatom in gnojino. Ker je že en prestopke napravil, je pa še drugega, saj ni mislil, da ga bodo za to prišli za ušesa paragrafi.

Gostilničar Kaplja je imel v kleti dobro vino in Martine si ga je večkrat zaželel. Nekega dne je pa kar zlezal v klet, ukradel steklenico vina, okalice in sifon, da ga je mešal, ker se mu je samo vino zdelo premočno. Ker se je fantu enkrat tatvina posrečila, je drugič spet prišel in sicer kar s steklenico in si jo je natočil z vinom. Veseli Martine je že mislil, da pojde to kar lepo dalje in si bo lahko vedno krepčal željo na račun dobrega očeta krmarja. Pa si je sam zmešal račun. Nekega dne je spet prišel v klet, se zmotil in natočil mesto vina žganje. Pri tem je pa takšno neprevidno ravnal, da je ostala pipa odprta.

Ko je prišel Kaplja v svojo klet, je žalosten našel sod prazen, a po kleti se je širil močan duh po žganju. Pod sodom je pa stala kar luža, žganja je steklo 52 litrov.

Zdaj se Martine ni mogel več izmuzati, saj so ga videli, kako je-lazil okoli in pijan kot čavra. Tatvino je priznal, a zagovarjal se je, da ni pri pravi pameti. Sodnik ga je pa potolažil, da bo v zaporu že sedel, tako neumen ni, da bi ga za to mogla sodnica oprostiti in Martine se bo za teden dni seznanil z zaporom.

POZNI VASOVALEC.

Delavec Mihč bo dobil delo dva dni v zaporu, ker jadtjuje, da nima dela, a pozabil je, da ne sme pretepati drugih ljudi. 15. junija je rogovilil pomoči na dvorišču v Florjanski ulici. Čavlar Lojze, ki tam stane, ga je vprašal, kaj hoče.

— Tole, — mu je odvrnil Mihč in ga udaril s pestjo po obrazu. S tem pa jaz nisem zadovoljen, je odvrnil Lojze in odšel na policijo, ki je Mihča prijavila.

Dejal je, da ga je imel precej pod kapo, a Lojze je rekel, da ni bilo tako hudo. Sodnik je pa Lojzetu veriel in Mihč bo sedel.

Beleznica

KOLEDAR.

Danes: Sreda, 13. julija 1927; katoličani: Margareta; pravoslavni: 30. junija, Sabor, 12. ap.

Jutri: Četrtek, 14. julija 1927; katoličani: Bonaventura; pravoslavni: 1. julija: Kuzma.

DANAŠNJE PRIREDITVE.
Kino Matica: »Venerin hram«.

DEZURNE LEKARNE.
Danes: Bohinc, Rimska cesta; Levstek, Resljeva cesta.
Jutri: Piccoli, Dunajska cesta; Bakarič, Karlovska cesta.

Solnce zaide danes ob 19.46, vzhajeta jutri ob 4.25 in zaide ob 19.45.

Sport

Odlično dunajsko moštvo v Ljubljani

V soboto in nedeljo gostuje v Ljubljani profesionalno dunajsko moštvo W. A. C., ki spada med najboljšje srednjeevropske klube. W. A. C. slovi kot sijajno kombinirano moštvo, ki v tehničnem pogledu ne zaostaja za dunajsko Austro ali Rapidom. V soboto igra proti Iliriji, a v nedeljo proti ljubljanski reprezentanci. Za ljubljansko reprezentanco je to važen trening za tekmovalja za pokal JNS. Ljubljanski tim še ni postavljen, po našem mnenju pa bi sledela postava najboljšje zastopala LNP: Obrambni trio bi v celoti tvorili igrači Ilirije, Miklavčič-Pleš in Beltram. Ta trio je krasno vigran in je brez dvoma danes najboljši v državi. To priznavajo tudi zagrebski, beograjski in splitski listi. Tudi ilirska krila sta dobra, kazalo bi le mesto Gabeta dirigirati Zemljaka, ki je tehnično mnogo boljši in vaje tega mesta. Pereče vprašanje je napad. Brez dvoma je primorski trio najboljši v Ljubljani in bi bilo umestno, da ostane skupaj, ker so igrači Erman, Cebobin in Kršič lepo vigrani. Eventuelno bi prišel v potev za levo zvezo tudi Oman, za desno krilo nimamo pravega igrača, tu je za izbrati med Privihom, Zupančičem in Šiško. Na levo krilo spada brez nadaljnega Doberlet. Naloga pods. kapetana je, da sestavi tim, ki nas bo v borbi za pokal JNS. častno zastopal.

Lahkoatletski dvomatch Ljubljana: Zagreb. V nedeljo 17. t. m. se vrši na igrišču Primorja lahkoatletski dvomatch med Ljubljano in Zagrebom. Srečanje obeh najmočnejših metropol na polju atletike v državi je na vsak način lahkoatletski derby ne samo za Ljubljano, ampak za vso državo. Lansk leto je zmagal Zagreb z 82 : 60 točkam v Zagrebu. Letos je pričakovati jako oster boj. Rezultati izbirnega mitinga v Zagrebu so pokazali velik napredek zagrebskih atletov. Ljubljana postavi svojo najmočnejšo razpoložljivo garnituro, vendar pa manjkajo znani atleti Valtrij, Omerza, Derganc, ki bi neprimerno ojačili reprezentanco Ljubljane. Moštvo Ljubljane sestoji večinoma iz atletov naših najmočnejših klubov Ilirije in Primorja. Po večini so to rutinirani, stari borci, od katerih upravičeno pričakujemo, da nas bodo častno zastopali. Boj bo na vsak način skrajno napet in je pričakovati v nekaterih točkah zboljšanje držav. rekorda. Tekmovalja se vrše dopoldne in popoldne. Pričetek je ob 10 oziroma ob 15. Podrobnosti, kakor tudi program tekmovalja, priobčimo prihodnje. Pričakujemo od naše športne publike, da bo v velikem številu posetila lahkoatletsko prireditve, ki je brez dvoma najlepša športna panoga.

Kralj pokrovitelj JNS. Te dni odpotuje posebna delegacija JNS. na Bled, da zaprosi kralja, naj prevzame pokroviteljstvo nad Jugoslovenskim nogometnim savezom.

Hugo Bettauer:

4

Najlepša žena sveta

6. poglavje.

Čuden sklep.

Garrick je zopet stopal z velikimi koraki po sobi. Njegovi možgani, ti čudno konstruirani ameriški možgani, ki zamorejo v odlomku ene same sekunde premostriti najtežavnejši položaj in izvajati konsekvence, ti Garrickovi možgani so v hipu napravili bizaren sklep, ki naj vse njegovo življenje temeljito spremeni.

Henry Garrick je pogledal na uro. Ena po polnoči je minula. Pritisk na gumb in bil je telefonično zvezan s hišno centralo.

— Zvežite me s hotelom Belvedere v deseti ulici.

Ni še minula minuta in zveza je bila vzpostavljena.

— Ali je ona nemška svatovska družba še zbrana? Dobro, pokličite na telefon Freda Holmea.

Zopet je minula minuta.

— Fred, ali si že po evropskem običaju nakresan ali pa še obvladaš svo-

jih pet čutov? Da, še gre? Potem te pričakujem takoj v moji privatni pisarni.

Fred Holme je preklinjal. Pravkar je začel ljubimkati z lepo mlado Nemko, ki ji je bilo ime Grete in ki je bila ravno dovolj okrogla in zalita, da jo je Fred smatral za primeren privesek k svoji lastni debelosti. In sedaj je moral zapustiti vino, punč, vse sladke in grenke likerje in še dekle, samo ker je temu nemogočnemu Garricku prišlo na um, da ga citira k sebi radi bogzna kake neumne dolarske zadeve. Toda vse preklinjanje mu ni nič pomagalo. Dvigniti se je moral in ko se je prepračil, da ga noge še kolikor toliko nesejo in da lahko celo sekundo stoji na eni nogi, se je poslovil od Grete z vročim poljubom in naslednji trenutek je že drvel v svojem avtomobilu s sto konjskimi silami po širokih ulicah proti Riverside Driveu.

Garrick mu je krepko stresel roko. Bil je nekoliko bled in govoril je z mehkejšim, prijetnejšim glasom kakor navadno.

— Žal mi je, draga, da sem te moral iztrgati iz krepkega alkohola. Imel pa boš v prihodnji dobi dovolj prilike, da piješ z njim bratovščino. Fred, jutri,

ali bolje povedano, danes ob enajstih dopoldne odplove parnik »Leviathan« v Southampton. Ti se odpelješ s tem parnikom in prepotuješ vse Evropo: London, Pariz, Berlin, Rim, Dunaj in kamor hočeš in kjer ti bo ugaialo. Poiščeš mi ženo! Prosim, ne delaj tako bedastega obraza. Da, poiščeš mi dekle, ki jo bom poročil. Dekle je lahko ubogo in siromašno, kakor cerkvena miš, biti pa mora lepo, silno lepo, da tega ne bo mogel nikdo oporekati, v svojem jeziku naobrazeno, dobro vzgojeno, dobroščno in po naših ameriških pojmi brez madeža. Da me dobro razumeš: Zaupam ti svojo življenjsko srečo! Hočem, da mi poiščeš najlepšo in najboljšo dekle vse Evrope! Nočem živeti več sam in zapuščen kakor preganjen pes, Nočem živeti v tej palači, kjer bi imelo prostora sto ljudi. Še nadalje kot kak Emerit! Hočem imeti ženo, ki mi bo dobra, ki mi bo s svojimi hladnimi in mehki ročicami božala čelo, kadar mi bo glava v lovu za zlatom žarela kakor razgret likalnik, imeti hočem otroke, skratka: Imei me za znorelega, toda jaz hočem biti srečen!

Fante, zberi vso svojo pamet in tvoje prijateljstvo do mene! Tvoji program

se glasi: Najlepšo in najboljšo ženo sveta za najbogatejšega moža na svetu! Od tvoje skrbnosti in tvoje prijateljstva je sedaj zame odvisno vse! Ti me lahko osrečiš ali pa mi zastrupiš vse življenje. Dekle, ki je boš iskal, naj bo lepo, nežno, pametno, pa tudi duhovito, naobrazeno, vendar pa ne učeno. Hočem se z njo ponašati, vsi me naj zavidajo, toda nikakor ne sme biti družabna lutka. Čim bolj siromašna, tem bolje! Toda jaz ne želim nikakih priveskov, nobenih botrov in tet, nobenih bratov, sester, stricov, ki bi se me oklepali in postajali nadležni. Brezmadežna, nedotaknjena devica mora biti, vendar pa nikakor ne preobčutljiva, ne tercijalna in obožnjakar. Te vrste imamo tudi pri nas v Ameriki več ko dovolj!

Kadar boš našel, kar iščem, privedi to čudo kar seboj ali pa mi brzojavi. Odrgral se bom in prišel takoj za tabo. Dobro si zapomni: narodnost in vera sta postranska stvar, toda ljubše bi mi bilo že nemško dekle, ker ta jezik najbolj obvladam in ker največ dam še na nemške žene. Toda to nikakor ni pogoj, lahko je tudi Francozinja, Italijanka, Švedinja ali karkoli. Mlada, zelo mlada seveda. Tako okoli dvajset

ali še manj! Starejša dekleta imajo navadno že svojo preteklost. Če ne že faktično doživljene, pa vsaj presanjane, in to je včasih še slabše.

Torej naprej, Fred! Nakažem ti neomejen kredit na vsa evronska mesta. Sedaj pa pojdi spat, jutri boš moral še marsikaj oskrbeti. Glej, da si zagisuraj najboljšo kabino na »Leviathanu«.

In še to: O tebi nočem prei ničesar slišati, dokler nisi našel tega, kar iščem! Fred Holme je zasedel takoj nato svoj avto in se krepko vščipnil v desno uho, da se preprači, da to res niso le sanje v alkoholični omami. Toda ne, razločno je občutil bolečino. Torej je resnica! To spoznanje mu je seglo globoko v srce, obšla ga je nežnost in sam pri sebi je sklenil, da bo svoiemu gospodarju in prijatelju po svojih najboljših močeh pripomogel k pričakovani veliki sreči.

Za veselice, plese in slične prireditve izdeluje vabila, letake, lepake, plesne rede itd. okusno in po najnižji ceni
Narodna tiskarna v Ljubljani

Kako skrbijo Američani za zobe

Za šolsko mladino obvezen zdravniški pregled zob. — Velika javna klinika v Rochesteru. — Pomen nege zob in ust.

Kdor količkaj pozna razmere v Ameriki, se mora čuditi od kod jemljejo ameriške šole čas za neštete akcije, pri katerih sodelujejo šolska mladina, Ameriške šole so organizirane tako, da se uči mladina samo v šoli in da ji doma sploh ni treba sedeti pri knjigah. Nedavno so poredile ameriške šole za mladino tako zvani teden pomladnega snajdenja. Deca se je razbežala nalik mravljam po okoličinah in začela pometati dvorišča in vrtove. Papir, stare časopise, cunjice in drugo tako robo, ki se je nakopičila čez zimo v kletih ali v podstrešjih, je odnašala deca v šole, od koder so vozili te odpadke s tovornimi avtomobili k prodajalcem starega papirja, izkupiček je pa šel v šolske blaginje. Kmalu sledi tako zvani teden detskega zdravja. Deca je morala hoditi k predavanjem o pomenu svežega zraka, dobre hrane, vitaminov, mleka in zelenjave. Šolska mladina se je seznanila s pravilno telesa v primeri s starostjo in velikostjo. Največjo pažnjo so pa posvečali zobem in negi ust.

Ko se je bližal teden detskega zdravja h koncu, so priobčili ameriški listi vest, da je poklonil Američan George Fastman londonski bolnici Royal Free Hospital poldrugi milijon dolarjev. Ta denar naj se porabi za ustanovitev zobne klinike po vzorcu Dental Dispensary v mestu Rochesteru, ki se je tudi zgradila s podporo omenjenega milijonarja. Ekskurzija v rochesterško zobno kliniko je zelo poučna. Rochester je lahko ponosen na zobno kliniko, ki se vzdržuje izključno iz prostovoljnih prispevkov ameriških bogatašev. Lani je sprejela klinika 52.000 otrok in odraslih, ki so si lečili zobe. Kdor nima sredstev, si lahko da plombirati zobe brezplačno, drugi pa plačajo za plombe, krone, izdiranje zob itd. samo 5 centov. Klinika pošila vsako leto v ameriška mesta več sto zoboteknikov, ki predavajo na osnovnih šolah o pomenu negovanja zob in ust. V Ameriki je uveden za vso šolsko mladino obvezen pregled zob. Zobotekniki imajo v evidenci vso šolsko mladino. Vsako leto si mora dati mladina pregledati in popraviti zobe. V Ameriki skoraj ni dečka ali deklice, ki bi imel na zobeh zobni kamen.

Čim se pojavi na zobeh najmanjša gnoloba, dobi dotični učenec ali učenka na roditelje naslovljen poziv, naj si da zobe tako popraviti. Zoboteknik označi na kartonu pokvarjeni zob in otrok je toliko časa pod stalnim nadzorom, da pride na zobno kliniko ali v oskrbo domačega zobozdravnika. Človek bi mislil, da se razlega za stenami zobne klinike kričanje in stokanje, kakor je običajno v zobozdravniških atelejih. Toda ameriška deca ne pozna strahu pred zobozdravnikom. Psihologija deca živi v Ameriki velik ugled in zato ravna zobozdravniki s šolsko mladino tako lepo, da o kakih bolečinah večina ni govora.

Poslopije zoboklinike je pred požarom popolnoma zavarovano. Vrata, okna stopnice in lifti so jekleni, tla pa iz neke zmesi, ki sploh ne gori. Da bi koraki po jeklenih stopnicah preveč ne odmevali, so stopnišča in hodniki obiti s hrastovimi deskami. Vsak teden odstranijo te deske in jih namočijo v vrelo vodo. Sredi čitalnice stoji velika kletka, v kateri žrvogli 50 kanarčkov, ki zabavajo deca, ko mora čakati, da pride na vrsto. Stene so lepo poslikane in sploh je notranjost klinike urejena tako, da odvrača misli deca od morebitnih bolečin, ki jo čakajo pri zobozdravniku.

V glavnih dvorani je ob navadnih dneh 60 naslanjačev, kamor posade mladice zobozdravniki ali slušatelji višjih semestrov fakultete deca, da ji pregledajo in popravijo zobe. Delo nadzoruje starejši izkušen zdravnik. Klinika obsega več oddelkov, v katerih so nazorno prikazane vse zobne bolezni do najmanjših podrobnosti. Najzanimivejši je oddelki, v katerem naravnava detstvo zobovje. Velika omara je polna odtisov zob v mavcu, ki kažejo, kakšno je bilo zobovje, ko je prišlo deca na kliniko, in kakšno je bilo čez tri leta. Tu se vidi čudovita spretnost ameriških zobozdravnikov. Dečki in deklice, ki bi morali vse življenje čutiti posledice grdih, narazen štrlečih zob, najdejo tu brezplačno zdravniško pomoč in dožive visoko starost, ne da bi vedeli, kaj pomenijo bolečine v čeljustih.

Kakor na drugih poljih, tako lahko služi Amerika drugim državam za vzgled tudi na polju higijene zob in ust. Ta važna panoga ljudskega zdravja je v evropskih državah žal zelo zanemarjena, dasi vsi vemo, da so zdravi zobje prvi pogoj zdravega organizma. Izgnilih zob se cedi strup, ki zahteva od organizma povečani odpor in povzroča utrujenost čisto pa tudi nervoznost. Države, ki se zavedajo, kolikovega pomena je zdrava mladina za njihovo bodočnost, bi morale posvetiti večjo pozornost tudi negovanju zob.



To in ono

Šola nemškega generalštaba v Rusiji?

Ruski publicist S. Melgunov, ki izdaja skupaj z V. L. Burcevom v Parizu protiboljševiški ruski list »Borba za Rusijo«, pripoveduje historijo, ki se čita kakor detektivski roman. Historija pa je resnična, za kar jamči publicist sam. Melgunov intimni prijatelj, ki je bival leta 1921. do 1923. v Moskvi, je nekega dne iskal neki boljševiški urad, toda ne poznavajoč dobro uličnih razmer v dotičnem delu mesta, niti ne adrese dotičnega urada, se je nepričakovano znašel na dvorišču velikega doma. Odkorakal je v I. nadstropje, odprl tam vrata večjega stanovanja. Bil je presenečen nad prizorom, ki se mu je nudil. Nahajal se je v veliki kuhinji, vzorno opremljeni in z vsem preskrbljeni, prizor neobičajen v onih časih velike bede in lakote, ki jo je preživljala vsa Moskva.

V kuhinji se je vrtilo več oseb. Na vlnudno njegovo vprašanje so Melgunovega prijatelja poslali k vojaku, ki je stal na hodniku. Vojak je molče spremljal došleca po dolgem hodniku do krasno opremljene sobe, v kateri je uradoval mlad človek v vojaški uniformi nemškega kroja. Oficir je takoj vstal in došleca vprašal nemški, kaj si želi. Prijatelj Melgunova mu je pojasnil svojo zadevo, nakar ga je oficir odvedel v krasno opremljeni salon, kjer ga je sprejel visoklas nemški oficir. Ko je došlec želel telefonično govoriti z drugim uradom, so ga odpeljali v telefonsko kabino, kjer je stal na straži nemški vojak v uniformi. Ko je zapuščal veliki dom, so mu izstavili propustnico, ker drugače ne sme nihče brez nje doma zapustiti. Pri izhodu je opazil na straži ruskega gardista. Ko se je skušal informirati, kakšen vojaški urad se nahaja v tem domu, so mu dajali nejasna pojasnila. Prišel je končno do prepuščanja, da se je tam nahajal nemški vojaški generalni štab odnosno šola generalštabnih oficirjev. V svoji storijski pripominja nato Melgunov, da so Nemci takoj po brezlitovskem miru začeli v Rusiji vzgajati generalštabne oficirje za rdečo armado in da so Nemci po sklenitvi versajskega miru prenesli svojo šolo za generalštabne oficirje na rusko ozemlje ter se tako izognili kontroli zavezniških sil Francije, Anglije in drugih. Po sklenjenem miru so Nemci s pomočjo sovjetske vlade prenesli tudi svoje tovarne za aeroplane, municijo, strupene pline in druga bojna sredstva v Rusijo, kjer so lahko neovirano delali.

Malgunov je tudi prepričan, da je sporazum med nemškim vojnim ministrom in sovjetsko vlado nepobiten fakt, istotako tudi dodatna pogodba, da sme v Rusiji graditi aeroplane nemška tvrdka Jankers, ki ima v Rusiji že

tri tovarne, in sicer eno za aeroplane, drugo za granate in tretjo za izdelovanje strupenih plinov. Fakt je tudi, da so te tovarne svoje izdelke do konca leta 1926 brez kontrole in svobodno izvažale v Nemčijo. Ta fakt sicer oficijelno dementirajo, a je kljub temu resničen.

Najelegantnejši zločinec Amerike

Ameriški policiji je te dni uspelo prijeti enega najdrznejših zločincev, ki je bil strah in trepet bogatašev, a ob enem užival sloves zaradi svoje izredne galantnosti ter finih manir. Zločinec je Boston Billy, ki je skupno s svojim tovarišem šele pred nekaj tedni izvršil svoj najdrznejši in najbolj uspehi vlom.

Neke noči je vdrl v vilo znanega newyorškega milijonarja Livermora na Long Islandu. V vili je bila samo žena milijonarja, ki se je seveda nepričakovano poseta silno ustrašila. No, Boston Billy, kavalir od pete do glave, jo je potolažil, naj se nikar ne boji, ob enem pa pripomnil, da naj mu izroči vse dragocenosti, ki ji niso toliko pri srcu. Milijonarka mu je dala razne dragocenosti, Billy se je nato vlnudno priklonil, poljubil dami roko in izginil v noč.

Oblasti so galantnega zločincev zasledovale že dve leti, končno pa je bil le prijet. V kopalnici Connecticut je Billyja spoznal detektiv in ga pozval, da mu sledi. Billy jo je hotel pobrisati, nakar ga je detektiv ustrelil v nogo in prijel. Njegov tovariš je bil pred enim tednom, obsojen na 25 let ječe. Oba zločincev sta tekom enega leta izvedla okoli 100 vlovov v vile milijonarjev, ki so jima prinesli približno en milijon dolarjev. Njun najuspešnejši vlom je bil v vilo milijonarja Rockefellerja v Connecticutu.

V dvoboju ubit

Pri nas je vsako dvobojevanje prepovedano, istotako v Avstriji. Vendar čitamo te dni v dunajskih listih o tragičnem dvoboju dveh Dunajčanov, ki pa se je vršil na madžarskih tleh. Kar ko znano, je na Madžarskem dvobojevanje dovoljeno in je zelo v modi.

Dvobojevala sta se Dunajčana Erich Tjuba, namestnik notarja, in carinski ferefant Walter Setz. Dvo boj se je vršil v gozdu Odenburg na madžarskih tleh, in se zaključil s tragičnim koncem: Walter Setz je obležal mrtev. Podrobnosti te tragedije, čije izvor datira že iz leta 1925, so nastopne.

Neke poletne nedelje leta 1925. je sedela v predmestni dunajski krčmi vesela družba. Sami mladi, veselja polni fanti, ki so pridno praznili kozarce. Tjuba, ki je bil med njimi, j pripovedoval svoje doživljanje iz vojne, ko je bil še mornariški častnik. Med

pripovedovanjem ga je prekinil Walter Setz, Tjuba je vzkipev in hip nato se je med obema razvil spor, tekom katerega so obojestransko padle hude žaljivke. Posledica je bila, da je Tjuba pozval Setza na dvo boj, ki ga je ta sprejel. Sklenjeno je bilo, da se dueli rajo s pištolami. Tjuba je moral drugi dan službeno odpotovati in tako je dvo boj izostal. Toda med tem, ko so že vse priče takratne častne zadeve pozabile na dogodek, je v mladih ljudeh še vedno tlela mržnja, užaljenost samoljubje je zahtevalo zadostženja.

Pretekli petek sta se v gozdu med Odenburgom in Sauerbrunnom po vseh pravilih in v spremstvu sekundantov ter zdravnikov dvo bojevala. Dasi nasprotnika nista imela namena, da bi drug drugega resno poškodovala ali celo usmrtila, je hotela nesreča, da je Tjuba zadel Setza v trebuh in ga težko ranil, tako da je v bolnici v Odenburgu izkvravel.

Tjuba je bil izročen sodišču. Izjavil je, da ga ni nameraval ustreliti in da je bilo dvo boj zgolj formalnega značaja. Bila je torej farsa, ki je končala s smrtjo, smešna komedija, pri kateri je krogla našla cilj, ki ga sploh ni iskala.

Umor dveh Pražanov v Franciji

Meseca junija sta odšla v Francijo dva mlada Pražana v nadi, da najdeta tam primerno delo. Od njunega odhoda pa do danes niso roditelji vedeli, kam sta odšla in kako se jima godi. V bojazni, da se je mladeničema kaj zleglo, ga primerilo, so roditelji obvestili policijo v Parizu o izginulih sinovih. Te dni je policija napravila grozno odkritje. Oba mladeniča so našli umorjena v malem selu Lourdes, oddaljenem 24 kilometrov od Pariza. Bilo je očividno, da sta bila oropana, kajti obe trupli sta bili popolnoma nagi. Na podlagi poslanih fotografij je policija lahko točno ugotovila identiteto obeh nesrečnih žrtev.

Policija je uvedla obširno preiskavo, da razkrije misteriozni zločin. Oblasti so mnenja, da so morilci obe žrtvi zavelkli v neko šupo in ju tam umorili, nato oropali in nato trupli zavelkli v oddaljen gozd, da na ta način izbrisajo sledove zločina.

Kako delajo iz Slovencev Italijane

»Il Popolo di Trieste« priobčuje dopis iz Gorice o prošnjah, vloženih pri mestnem občinskem uradu za spremembo slovenskih družinskih imen v italijanske. Take prošnje so vložili: Fran Brezel, ki hoče postati Breccelli, Antonija, Ljudmila, Marija in Ivan Čenčič se hočejo imenovati Cenci; Rudolf Kuljat bo Gugliatti, Alojzij Kocjančič bo Cocianni, Legović bo Legu, Ljiznik bo Lisini, Cotič bo Zotti in Žuček se bo imenoval Sussi.

specijalna mehanična delavnica

za popravilo vseh visalnih računalnih kopirnin, razmnoževalnih strojev in blagin po konkurenčni ceni

Lud Baraga JUBILANA Selenburgova ulica 6/1



nepoznam
nikake utrujenosti
ker vedno nosim

Palma

pete!



Sokolsko in bralno društvo v Mengau
javlja pretušeno vest, da je naš rad vse požrtvovalni
neumorni društveni član in tajnik, gospod

Hinko Paternost
nadučitelj v pokoju

danes dne 12. julija ob 4. uri jutraj preminul. Pogreb
se vrši v četrtek ob 4. uri pop. na tukajšnje pokopališče.
Dragoga pokojnika ohranimo v trajnem spominu
Mengeš, dne 12. julija 1927.

MARY PHILBIN

znana iz velefilma »Fantom pariške opere«
igra glavno vlogo v krasni romantični
ljubavni drami

VENERIN HRAM...

Prekrasni naravnih posnetki z morja. — Pustolovščine malega Amorja. — Igra ljubezni
in osamljeni špilji. — Vražji otok. — V
smrti nevarnosti. — Moč ljubosumnosti.
Lepi igralci.

Predstave ob: pol 5., pol 8., in četrt na 10.

ELITNI KINO MATICA, Kongresni trg št. 9. Telefon 2124.

Kemična pralnica in barvanje oblek

v najrazličnejših barvah izvr.
šuje dela v najkrajšem času
pri najnižjih cenah

Anton Boc, Ljubljana
Selenburgova ulica 6/1
Tovarna: Vič-Glince

Pisalne stroje

nove in rabljene Underwood
Remington Smith Bros in za
potovanje povprečne — aud
z garancijo Josip Pukič v Ce.
lju. — Popravila vseh znamk

Opremljeno sobo

zračno, z električno razsvet.
ljava, oddam takoj ali s 1. av.
gustom. 15 minut od glavne
pošte. Ponudbe na upravo lista
pod »Solčna lega 1680«. 1680

Solnate vreče

od 50 kg kupujem. — Makso
Heinrich veletrgovina koloni.
jalne robe. Čakovac. 1687

Perfektnege korespondenta

za srbohrvatski in nemški jezik
iše denarni zavod v Bosni.
Prednost imajo aktivni so.
kolaki delavci. Nastop takoj.
Pisemne ponudbe z zahtevami
na Oglasni zavod »Rekorde«, Sarajevo. 1671

Velika predtiskarija ženskih ročnih del

za trgovino, solo in dom.
Tisoče novih, krasnih vzorcev. Cisti tisk, hitra izvršitev
nizke cene. Predtiskujemo samo na prinesenem blagu.
Entlanje, azuriranje, tamburiranje, meh.
hanično umetno vezenje.

Matek & Mikeš, Ljubljana, Dalmatinova 13

IVAN OBLAK

trgovac in posestnik

PEPCA OBLAK roj. SOKLIČ

poročena

Ljubljana, 12. julija 1927.

Elegantno spalnico

novi rožnati jesen, izdelano
najfinejše, iz vrezanega lesa,
po ugodni ceni proda Ignacij
Repše, Ljubljana, Poljanska
cesta št. 21. 1685

3000 Din posojila

iše nujno uradnik s stalno
službo proti garanciji in do
brim obrestim. — Ponudbe na
upravo lista pod »Posojilo«
1678.

Srednjevelik kovček

lep in močan, zelo p. a. aven
za potovanje ali za dopust. —
ceno naprodaj. — Naslov v
upravi »Slov. Narod«. 1659

Kupujemo

PREKRETNE VAGONETTE
KIPPWAGEN) za 600 mm
kolosijek. — Kola mogu biti
nova ili rabljena, te provide
na iz zaporom. Ponude na
Ing. Kaba in Jamnicky, Kar.
lovac. 1684

Najstarejša slovenska pleskar.
ska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana,

Dunajska cesta 15 in Go.

sposovetska cesta 2 (dvorišče

kavarne »Evropa«).

Se priporoča. — Izvršitev toč.

na, cene zmerne. 72/L

Naznanilo.

Čenjenemu občinstvu naznanjam, da obstoja še nadalje tvrdka
JOS. ZIDAR ter se za dosedanje zauvanje najlepše zahvalju.
jem. Prosim, da mi cenj. odjemalci ohranijo tudi v bodoče svojo
naklonenost tvrdka bo tudi v naprej pazila na to, da vse od.
malce točno in dobro postreže.

Z odličnim spoštovanjem

za Josip Zidar Franja Zidar

JOS. ZIDAR, Ljubljana

Telefon 27—59 Dunajska cesta 31. Telefon 27—56

Brzjavi: Zidar, Ljubljana.

Žitna agentura in komisijska trgovina. — Prva slovenska potoval.
pisarna.

Predprodaja železniških kart za vse inozemstvo.